

Finansdepartementet
Sendes elektronisk

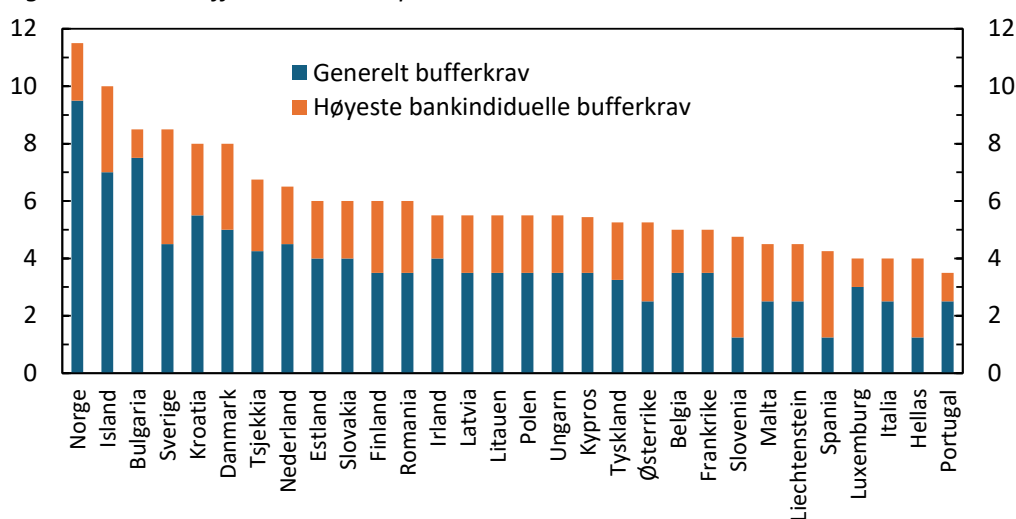
Dato: 23.01.2026
Vår ref.: 2026-848

Norge bør innta en proaktiv rolle i EUs pågående arbeid med kapitalreguleringen av bankene

I 2026 skal EU-kommisjonen foreta en bred [gjennomgang av situasjonen i bankmarkedene](#). Arbeidet skal omfatte vurderinger av mulige forenklinger i bankreguleringen samt en gjennomgang av det europeiske rammeverket for makrotilsyn. Flere sentrale aktører har allerede bidratt med innspill, herunder [Den europeiske sentralbanken \(ECB\)](#) samt medarbeidere i [Bank for International Settlements \(BIS\)](#) og [Den tyske sentralbanken \(Bundesbank\)](#). Parallelt har Den britiske sentralbanken (Bank of England) gjennomført en [oppdatert vurdering](#) av kapitalbehovet i det britiske banksystemet.

Norge er trolig det europeiske landet som har tatt i bruk det europeiske rammeverket for makrotilsyn i størst grad. Norske myndigheter benytter et bredt spekter av virkemidler innenfor rammeverket, og flere av dem er utformet på en måte som gir betydelige innstramminger, særlig gjennom høye kapitalkrav for bankene. Norske myndigheter har innført det høyeste totale bufferkravet i Europa, se figur 1. I tillegg har myndighetene gjennomført flere tiltak for å øke risikovektene som bankene benytter for å beregne kapitalkrav.

Figur 1 Samlet bufferkrav¹ under pilar 1 i EØS-landene. 31. desember 2025

1) Inkluderer ikke sektorvise krav til systemrisikobuffer.

Kilder: [Det europeiske systemrisikorådet \(ESRB\)](#) og Finans Norge

Den aktive og omfattende bruken av makrotilsynsverktøy taler for at Norge bør innta en proaktiv rolle i den pågående gjennomgangen av rammeverket. Endringene som nå vurderes internasjonalt kan få store konsekvenser, både for norske banker og for norske myndigheter. I tillegg har tidlig implementering og omfattende bruk av virkemidler gitt norske myndigheter betydelig erfaring og kunnskap om rammeverket. Finans Norge anmoder derfor Finansdepartementet om å delta aktivt i EUs pågående prosesser og herunder bidra til at aktuelle norske data inngår i Kommisjonens utredninger.

Sentrale aktører har foreslått forenklinger av kapitaldekningsreglene

11. desember 2025 publiserte ECB [forslag til en omfattende forenkling](#) av kapitaldekningsreglene. Formålet er å redusere unødvendig kompleksitet og etterlevelseskostnader samtidig som soliditeten i banksystemet opprettholdes. Forslagene skal danne grunnlag for EU-kommisjonens gjennomgang av kapitalreguleringen. Flere av forslagene til ECB samsvarer med forslagene fra medarbeiderne i [BIS](#) og [Bundesbank](#).

Både ECB og medarbeiderne i BIS og Bundesbank foreslår at dagens fire kapitalbufferkrav skal slås sammen til to bufferkrav. Det skal gjøre bufferkravene mer oversiktlige og virksomme, særlig i dårlige tider. Det ene bufferkravet skal være fast, det vil si at det ikke kan settes ned. Det skal bidra til at bankene har en grunnleggende motstandskraft i alle situasjoner. Det faste bufferkravet skal bestå av dagens krav til bevaringsbuffer og systemviktigbuffer. Det andre bufferkravet skal myndighetene kunne sette ned i dårlige tider, slik at bankene kan støtte opp under den økonomiske aktiviteten. Dette bufferkravet skal bestå av dagens krav til systemrisikobuffer og motsyklisk buffer. En sammenslåing av kravene til systemrisikobuffer og motsyklisk buffer vil påvirke ansvarsdelingen for norske bufferkrav, fordi disse bufferkravene fastsettes av to ulike myndigheter i dag.

ECB foreslår også forenklinger i rammeverket for uvektet kjernekapitaldekning. I dag består dette kravet av enkelte delkrav, blant annet uvektede pilar 2-krav og bufferkrav for systemviktige banker. ECB foreslår at dette rammeverket bare skal bestå av ett klart minimumskrav og eventuelt ett bufferkrav. Dette skal gjøre det uvektede kravet enklere å håndheve uten at det svekker kravets rolle som [sikkerhetsmekanisme](#) for risikovektede kapitalkrav.

ECB foreslår dessuten endringer i bankenes kapital som skal bedre tapsbæreevnen før bankene havner i en krisesituasjon. ECB peker på at hybridkapital og ansvarlige lån i praksis har begrenset evne til å absorbere tap når banker opererer som normalt. Disse instrumentene gjør derfor bankenes kapital mer kompleks uten at instrumentene nødvendigvis bidrar til finansiell stabilitet. ECB skisserer derfor to alternative tilnærminger. Den ene er å forbedre utformingen av hybridkapital og ansvarlige lån, slik at de i større grad dekker tap under normal drift. Den andre er å fjerne disse instrumentene helt eller delvis fra kapitalkravene, slik at kapitalkravene i større grad skal oppfylles med ren kjernekapital. Denne tilnærmingen samsvarer med forslagene fra [BIS](#) og [Bundesbank](#). En slik tilnærming vil forenkle regelverket og øke kvaliteten på kapitalen, men det kan samtidig skape behov for overgangsordninger og påvirke prisingen av hybridkapital og ansvarlige lån. Om disse instrumentene endres slik at tapsbæreevnen økes, vil dette trolig trekke opp prispåslaget på instrumentene.

ECB foreslår å innføre automatisk resiprositet for makrotilsynstiltak opp til en viss grense. Om et land innfører bestemte kapitalskjerpelser, skal disse gjelde automatisk for banker fra andre EU-land med eksponeringer i det aktuelle landet. Det kan gjøre dagens notifikasjonsordning overflødig, det vil si at hjemlandsmyndigheter ikke lenger må varsle andre myndigheter om endringer i makrotilsynstiltak.

Til slutt foreslår ECB å øke proporsjonaliteten i regelverket gjennom et eget, enklere regime for små og ikke-komplekse banker. EU-reglene inneholder allerede enkelte lettelsers for banker med samlede eiendeler på under fem milliarder euro. ECB mener imidlertid at denne grensen kan heves og at lettelsene for banker som omfattes av ordningen kan utvides. ECB viser til regelverk i Storbritannia, USA og Sveits, der små banker er underlagt færre kapitalkrav. Samtidig understreker ECB at kapitalkravene i et slikt regime må være mer konservative for å sikre at bankenes soliditet opprettholdes. I tillegg peker ECB på ulike områder der tilsyn og oppfølging av små og ikke-komplekse banker kan forenkles. I Norge faller en stor del av bankene innenfor dagens grense på fem milliarder euro. Endringer i regelverket for små og ikke-komplekse banker vil derfor kunne få store konsekvenser for kapitalreguleringen og tilsynet av norske banker.

Avslutning

I år skal EU legge fram vurderinger om hvordan bankreguleringen kan forenkles samt en gjennomgang av rammeverket for makrotilsyn. Flere sentrale aktører har allerede bidratt med innspill. Norge er trolig det europeiske landet som i størst grad har tatt i bruk det europeiske rammeverket for makrotilsyn. I tillegg kan en stor del av de norske bankene falle innenfor et nytt regime for små og ikke-komplekse banker. Endringene i kapitalreguleringen kan derfor ha stor betydning for kravene til norske banker og ansvarsområdene til norske myndigheter. I tillegg har tidlig implementering og omfattende bruk av virkemidler gitt norske myndigheter betydelig erfaring og kunnskap om rammeverket.

Finans Norge anmoder Finansdepartementet om å delta aktivt i EUs pågående prosesser og herunder bidra til at aktuelle norske data inngår i Kommisjonens utredninger. Dessuten vil vi oppfordre departementet til å gjennomføre en utredning av kapitalkravene for norske banker i lys av det pågående arbeidet i EU. Finans Norge bidrar gjerne i dette arbeidet.

Med vennlig hilsen

Finans Norge

Sign.

Kari Olrud Moen
administrerende direktør

Sign.

Erik Johansen
direktør